

เลขที่โครงการวิจัย.....

สวจ.01

แบบเสนอโครงการวิจัย ประจำปี 2563

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการจัดการขยะชุมชน

(ภาษาอังกฤษ) Innovation Development for the Waste Management in the Community

หน่วยงาน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาองค์การ คณะบริหารและการจัดการ

1. ลักษณะโครงการวิจัย

/ โครงการวิจัยใหม่

☐ โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา 1 ปี ปีนี้เป็นปีที่ รหัสโครงการวิจัย

ความสอดคล้องของโครงการวิจัย

1) ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2) ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัยองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนานาสังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ระบุความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์

ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลงานของโครงการนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ใน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เชิงนโยบาย (ระบุ) การนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายการจัดการขยะของชุมชน

/ เชิงพาณิชย์ (ระบุ) การนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างรายได้เสริมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายใน

พื้นที่

☐ เชิงวิชาการ (ระบุ)

/ เชิงพื้นที่ (ระบุ) ดำเนินการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ อำเภอลาดยาว

จังหวัดนครสวรรค์

☐ เชิงสาธารณะ/สังคม (ระบุ)

☐ อื่น ๆ (ระบุ)

2. องค์ประกอบในการจัดทำโครงการวิจัย

1) ผู้รับผิดชอบ (คณะผู้วิจัย บทบาทของนักวิจัยแต่ละคนในการทำวิจัย และสัดส่วนที่ทำการวิจัย (%))

รายละเอียดของหัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) กฤษณะ ดาราเรือง

(ภาษาอังกฤษ) KRITSANA DARARUANG

สถานที่ทำงาน คณะบริหารและการจัดการ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

โทรศัพท์ / E-mail Address 089-706-1688 kritsana_cpu@hotmail.com

หน้าที่หรือความรับผิดชอบในโครงการ หัวหน้าโครงการวิจัย

เวลาที่ใช้ในโครงการวิจัย 1 ปี

สัดส่วนที่ทำการวิจัย (%) 100%

2) ประเภทการวิจัย การวิจัยประยุกต์

3) สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาที่ทำการวิจัย การจัดการ

4) คำหลัก (Keyword) ของโครงการวิจัย นวัตกรรม การจัดการขยะชุมชน

5) ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันขยะกำลังเป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยประสบปัญหาจากสาเหตุการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี รัฐบาลจึงกำหนดเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2557 โดยมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน และมีการมอบนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศให้กับจังหวัดเกี่ยวกับการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม และการกำจัดโดยเทคโนโลยีที่เหมาะสมแบบผสมผสาน รวมถึงสร้างวินัยของประชาชน โดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัด และ มีการกำหนดให้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ

ชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีพื้นที่ 2,918 ไร่ หรือ 4,672 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบต่ำมีลำคลองส่งน้ำคูขนาน กับทางหลวงหมายเลข 1072 พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะกับการทำเกษตร (ทำนาข้าว) และปลูกพืชสวนครัว ทำสวน ทำไร่ มีจำนวนครัวเรือนรวม 173 ครัวเรือน และมีประชากรรวม 427 คน (รายงานการพัฒนาหมู่บ้าน VDR: 2560) ซึ่งจากรายงานปริมาณขยะของกรมควบคุมมลพิษ (2561) พบว่า ตำบลหนองนมวัวมีปริมาณขยะ 3 ตัน/วัน และยังมีปัญหาการบริหารจัดการขยะที่ขาดประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย การขาดแผนและแนวปฏิบัติในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ ชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อมีพื้นที่ที่เป็นที่มาของขยะ เช่น ตลาดนัด และแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน (วัดหนองกระดุกเนื้อ) ซึ่งมักจะมีการจัดกิจกรรมตามประเพณีและเทศกาลสำคัญและเป็นที่มาของขยะในชุมชน ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

ในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะชุมชนสิ่งสำคัญที่สามารถทำให้การจัดการขยะในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดปริมาณขยะ คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการจัดการขยะชุมชน ดังรายงานการศึกษาวิจัยของ สุขสมาน สังโยคะ และคณะ (2555) ที่ทำการศึกษาวิจัยการจัดการขยะชุมชนของเทศบาลตำบลในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรธานี โดยผลของการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอยสามารถประสบความสำเร็จได้จะต้องเป็นสาเหตุมาจากประชาชนเกิดความตระหนัก เห็นประโยชน์และความสำคัญของการจัดการขยะต้นทาง และการวางแผนการดำเนินการร่วมกันของชุมชน โดยการจัดการขยะชุมชนของเทศบาลตำบลในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรธานี มีการดำเนินงานในการกู้คืนสภาพบ่อฝังกลบขยะของชุมชน โดยมีการแบ่งส่วนการดำเนินการย่อยเพื่อการ

จัดการขยะมูลฝอย เป็นต้น ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าการแก้ปัญหาการจัดการขยะของชุมชน ยังคงต้องอาศัยการศึกษาวิจัยให้เห็นถึงสภาพปัญหา บริบท พฤติกรรม ตลอดจนการดำเนินการในการจัดการขยะของชุมชนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จ ดังเช่นงานวิจัยของ ณัฐชนันท์ เชียงพุกษ์ และคณะ (2555) ที่ได้ศึกษาสภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนชนบทบ้านโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่พบถึงปัญหาในการจัดการขยะ เช่น การลักลอบเผากลางแจ้ง การลักลอบทิ้งขยะ ณ พื้นที่นอกหมู่บ้านและพื้นที่ดินเขา โดยขยะมูลฝอยของชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะเปียกและขยะแห้ง และขยะมูลฝอยทางการเกษตร และชาวบ้านยังมียุทธศาสตร์การจัดการขยะที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาลจึงทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การแก้ปัญหาของชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่สามารถช่วยให้การจัดการขยะประสบความสำเร็จได้ดังตัวอย่างงานวิจัยของ สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ที่ศึกษาวิจัยการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ที่พบว่าการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ทิพา ประสุวรรณ และคณะ (2559) ที่ศึกษาวิจัยการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ที่พบว่า การแก้ปัญหาขยะของชุมชนต้องเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยจากการทดสอบการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมและสามารถแก้ปัญหาขยะมูลฝอยของตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตามกลยุทธ์: กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาการลดปริมาณขยะและกำจัดขยะชุมชนให้ถูกหลักวิชาการ การศึกษาวิจัยโดยสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อทำการวิเคราะห์และค้นหาแนวทางที่นำไปสู่การเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการขยะภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาขยะของชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้ง ยังสามารถต่อยอด และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะในชุมชนอื่นๆ ต่อไป

6) วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

6.1 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการขยะของชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

6.2 เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมจัดการขยะของชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

6.3 เพื่อถ่ายทอดนวัตกรรมจัดการขยะของชุมชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

7) ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประชาชนบ้านหนองกระดุกเนื้อ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานวิจัย

1. การศึกษาบริบท และแนวปฏิบัติการจัดการขยะของชุมชน ด้วยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชน

2. จัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจการดำเนินงานและการพัฒนานวัตกรรมการจัดการขยะของชุมชน

3. จัดประชุม/การสนทนากลุ่ม เพื่อสรุปประเด็นปัญหาขยะของชุมชน สู่การวางแผนการวิจัย

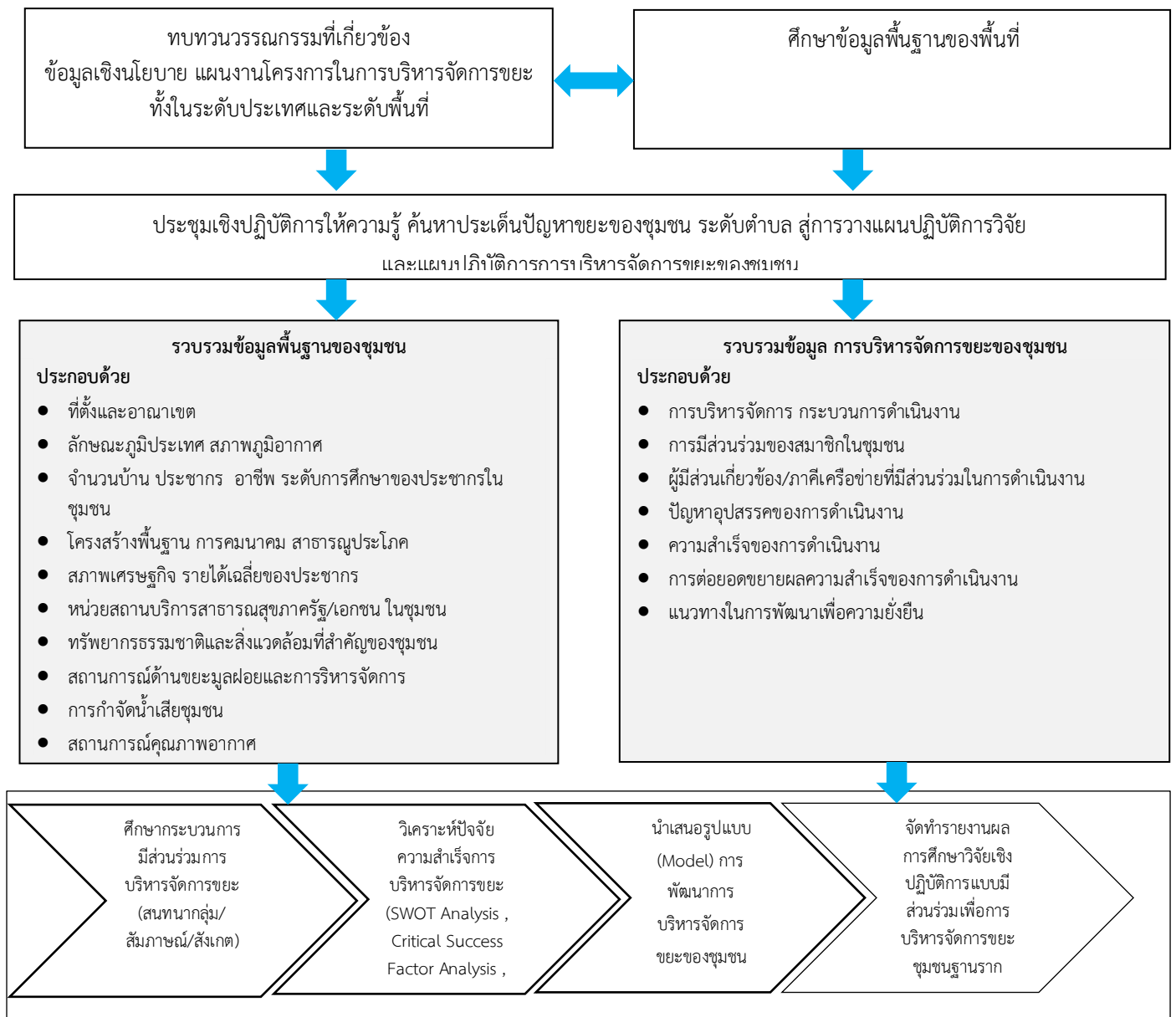
4. ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมจัดการขยะของชุมชนแบบมีส่วนร่วม และนำไปสู่การนำไปปฏิบัติ

5. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้กระบวนการสังเกต การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รายบุคคลและบันทึกข้อมูล ภายใต้การมีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อสะท้อนกลับความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค และผลการดำเนินงาน สู่การพิจารณาหาทางปรับปรุง หรือแก้ไขกระบวนการดำเนินงานที่เกิดข้อผิดพลาด แล้วนำมาปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสม ให้สามารถบรรลุเป้าหมาย การให้ข้อมูลย้อนกลับเมื่อได้ผลของการวิจัยตามที่ได้ตั้งไว้

6. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุป ประเด็นปัญหาการบริหารจัดการขยะของชุมชน ระดับตำบล สู่การวางแผนปฏิบัติการวิจัย การร่วมกำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะของชุมชน

7. สรุปผลการวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้กลับสู่ชุมชน

8) กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

9) การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมตลอดจนงานวิจัย และวารสารทางวิชาการ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ณัฐชนันท์ เชียงพลักษ์ อติศักดิ์ สิงห์สีโว และเพ็ญแข ธรรมเสนานุภาพ (2555) ศึกษาวิจัยสภาพการ จัดการขยะมูลฝอยชุมชนชนบทบ้านโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นโดยการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนบ้านโคกม่วง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) สำรวจประเภทและปริมาณ ขยะมูลฝอยของชุมชน จากตัวแทนครัวเรือน จำนวน 75 คน และการสุ่มตรวจปริมาณขยะมูลฝอยในแหล่ง รองรับในชุมชน ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยใช้การ สทนากลุ่ม การสัมภาษณ์การบันทึก และการชั่งขยะมูลฝอย ใช้เวลาในการดำเนินการ 14 เดือน ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นใช้วิธีเผากลางแจ้ง นำไปลักลอบทิ้ง ณ พื้นที่นอกหมู่บ้านและ พื้นที่ดินเขา ซึ่งเป็นพื้นที่เอกชนและพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดเข้ามา รับผิดชอบในการจัดเก็บและขนย้ายเพื่อการกำจัด ด้านประเภท และปริมาณขยะมูลฝอยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ขยะมูลฝอยชุมชนและขยะมูลฝอยทางการเกษตรโดย ขยะมูลฝอยชุมชนแบ่งได้ 2 ประเภทย่อย คือ ขยะ เปียกและขยะแห้ง จากการใช้แบบบันทึกการเก็บข้อมูล น้ำหนักขยะในครัวเรือน พบว่า ประชาชนบ้านโคก ม่วงมีอัตราการเกิดขยะเฉลี่ยใกล้เคียง 0.1 กิโลกรัม/คน/วัน ส่วนพื้นที่รองรับจากการลักลอบทิ้งพบมีขยะสะสม ก่อนศึกษาเท่ากับ 761.8 กิโลกรัม และมีอัตราการสะสม เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 37.03 กิโลกรัม/ปี ดังนั้น หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา ขยะมูลฝอยในชุมชนชนบทตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงการ จัดการในครัวเรือน และเพื่อให้การจัดการ ขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรจะให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วม

วชิรวิษณุ วรัชญพงษ์ (2560) ศึกษารูปแบบการจัดการขยะชุมชนในเทศบาลตำบลดงมะเดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาขยะชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลดงมะเดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย และหารูปแบบการบริหารจัดการขยะโดยชุมชนมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และกระบวนการ เสวนากลุ่ม โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่สำคัญของชุมชนในเขต เทศบาลตำบลดงมะเดะ คือสภาพชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ที่มีการขยายตัวของความเจริญทาง เศรษฐกิจเข้าสู่ชุมชน ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น และทางเทศบาลยังไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการ ขยะในชุมชนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพราะปัญหาด้านงบประมาณ และการบริหารงาน ของทาง เทศบาลที่ขาดการประสานงานที่ชัดเจนกับผู้นำชุมชน ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนที่จะแก้ไข ปัญหาการบริหารจัดการขยะ ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะในชุมชน เช่น บางครัวเรือนไม่คัดแยกประเภท ขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ทำให้บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยของทางเทศบาลเต็มอย่างรวดเร็ว การทิ้งขยะเคลื่อน กลาด การเผาขยะ และการลักลอบทิ้งขยะจากบุคคลนอกพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพ ชีวิตของคนในพื้นที่ รูปแบบการบริหารจัดการขยะ ผู้นำชุมชนของท้องถิ่นควรส่งเสริม สนับสนุนให้เกิด กิจกรรมแผนงานหรือ โครงการที่มีจุดประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้ง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับ ประโยชน์และร่วมประเมินผล ยึดหลักการพึ่งตนเองโดยมุ่งใช้ ทรัพยากรที่มีแต่ละชุมชนเป็นต้นทุนสา หรับกิจกรรมการจัดการขยะ เช่น การตั้งกลุ่มคัดแยกประเภทขยะ ธนาคารขยะ ชุมชน กลุ่มปู้ยหมัก และ

กลุ่มผู้ป่วย โดยเทศบาลควรมีการส่งเสริมขยายผลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็น ชุมชนปลอดขยะ ซึ่งจะทำให้ชุมชนสะอาด น่าอยู่สร้างชุมชนเข้มแข็ง และเป็นการพัฒนาที่สามารถแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

ทิวา ประสุวรรณ และ คณะ (2559) ศึกษาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 2) สร้างรูปแบบที่เหมาะสมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง และ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ใน ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ 3 ขั้นตอน คือ 1) เก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 350 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และภาคีเครือข่ายการพัฒนา ที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมเชิงปฏิบัติการและการสนทนากลุ่มหลังจากนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลงได้ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลัก จัดทำโครงการนำร่องจำนวน 6 โครงการ และนำโครงการนำร่องไปทดลองใช้ 3) ประเมินรูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมโดยการอภิปรายกลุ่มแบบเจาะจง จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสมาชิกภาคีเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ตำบลบ้านแลง พบว่า จำนวนขยะมูลฝอย มีปริมาณมากเนื่องจากความหนาแน่นของประชาชนในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แหล่งกำเนิดขยะที่มี ปริมาณมากที่สุดมาจากครัวเรือน โรงงาน และบริษัทห้างร้าน ผลกระทบคือ กลิ่นเหม็นที่มีสาเหตุมาจาก ขยะดังกล่าว ดังนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงมีความต้องการให้มีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม โดยบูรณาการระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลง ชุมชน นักวิชาการ หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนที่ เกี่ยวข้อง 2) การสร้างรูปแบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในตำบล บ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า รูปแบบการจัดการขยะที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ตำบล บ้านแลง ควรประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การ บริหารส่วนตำบล นักวิชาการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาขยะในพื้นที่รูปแบบดังกล่าวเน้นการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่าย ในการคิดสร้างสรรค์โครงการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และ ศุภวรรณ ภิรมย์ทอง (2558) ทำการศึกษา การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth - Interview) เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เป็นผู้นำด้านการบริหารและการปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาขยะ มูลฝอยๆ และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอย ได้แก่ ผู้นำชุมชน และประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนเมืองของประเทศไทยกรณีปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

จัดการปัญหาขยะมูลฝอย โดยใช้การวิจัย เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ สังเกต และสนทนากลุ่มเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและชุมชน จำนวน 30 คน โดยมีการสังเกต ลงพื้นที่ภาคสนาม และวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกิดจากการจัดระบบการกำจัดขยะที่ไม่เหมาะสมทางเทคนิควิชาการ และความบกพร่องในการทำหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ โดยมีปัจจัยด้านการบริหารจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ ประกอบด้วย กฎหมายและ การบังคับใช้ ภาวะผู้นำ หลักธรรมาภิบาล และการมีองค์กรผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ มีแนวทาง การจัดการปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายที่ชัดเจนของรัฐบาล งบประมาณจากส่วนกลาง ที่เพียงพอ องค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่และประชาชน การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทุกภาคส่วน และการจัดการปัญหาอย่างยั่งยืนโดยยึดหลักวิทยาการความชำนาญและ สันติวิธีในการจัดการ

10) การสืบค้นจากฐานข้อมูลสิทธิบัตร - ไม่มี -

11) เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

ทิวา ประสุพรรณ และ คณะ. (2559). การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปีที่ 11 (1). 45-61.

ณัฐชนันท์ เชียงพุกษ์ อติศักดิ์ สิงห์สีโว และเพ็ญแข ธรรมเสนานุกาพ. (2555). สภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนชนบทบ้านโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2563 ออนไลน์. <file:///C:/Users/Acer/Downloads/78008-Article%20Text-187265-1-10-20170222.pdf>

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี และ ศุภวรรณ ภิรมย์ทอง. (2558). การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. ปีที่ 8 (2), 7-29.

วชิรวิชัย วรชิตนุพงศ์. (2560). รูปแบบการจัดการขยะชุมชนในเทศบาลตำบลดงมะดะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2563 ออนไลน์. <file:///C:/Users/Acer/Downloads/213.pdf>

12) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เช่น ด้านวิชาการ ด้านนโยบาย ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ ด้านสังคมและชุมชน รวมถึงการเผยแพร่ในวารสารวิชาการ จดสิทธิบัตร ฯลฯ และหน่วยงานที่ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

12.1 ชุมชนบ้านหนองกระดุกเหนือ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เกิดนวัตกรรมชุมชนในการจัดขยะชุมชนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่

12.2 เกิดความร่วมมือของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในพื้นที่ชุมชนบ้านหนองกระดุกเหนือ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

12.3 ได้ชุดองค์ความรู้ และนวัตกรรมการจัดการขยะชุมชนจากผลของการศึกษาวิจัย และสามารถนำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนอื่น ๆ

12.4 ลดปริมาณขยะในชุมชนบ้านหนองกระดุกเหนือ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

13) แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายดำเนินการโดยการจัดประชุม และจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ในพื้นที่ชุมชนบ้านหนองกระดุกเหนือ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

14) วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

14.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participations Research)

14.2 สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล ดำเนินการในเขตชุมชนบ้านหนองกระดุกเหนือ ตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

15) ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย (ให้ระบุขั้นตอนอย่างละเอียด)

ระยะเวลา	วิธีดำเนินการวิจัย	เป้าหมาย
เดือนที่ 1-2	กิจกรรม - การทบทวนความสำคัญของปัญหา การพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ - หนังสือ วารสาร บทความวิจัย/บทความวิชาการ	ความสำเร็จของการจัดทำ บทที่ 1 – บทที่ 3 ร้อยละ 100
เดือนที่ 2	กิจกรรม จัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจการดำเนินงาน และการพัฒนานวัตกรรมการจัดการขยะของชุมชน วัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบการประชุม, อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการประชุมร้อยละ 90
เดือนที่ 3	กิจกรรม ศึกษาบริบท และแนวปฏิบัติการจัดการขยะของชุมชน ด้วยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในชุมชน วัสดุอุปกรณ์ แบบสัมภาษณ์, แบบบันทึกข้อมูล, อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลร้อยละ 90 - ความสำเร็จของการบันทึกข้อมูลจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม ร้อยละ 90 - องค์กรู้บริบทการจัดการขยะของชุมชนจำนวน 1 ชุดองค์ความรู้
เดือนที่ 4-5	กิจกรรม ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมจัดการขยะของชุมชนแบบมีส่วนร่วม และถ่ายทอดนวัตกรรมสู่การนำไปปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์การพัฒนานวัตกรรม แบบบันทึกข้อมูล, อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	จำนวนนวัตกรรมจัดการขยะชุมชนไม่น้อยกว่า 3 นวัตกรรม

ระยะเวลา	วิธีดำเนินการวิจัย	เป้าหมาย
เดือนที่ 6-7	กิจกรรม ดำเนินการใช้นวัตกรรมในการจัดการขยะ และ จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ แบบบันทึกข้อมูล, อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	ระดับความสำเร็จในการลดปริมาณ ขยะในชุมชน
เดือนที่ 8	กิจกรรม ดำเนินการจัดประชุมเพื่อถอดบทเรียน และองค์ ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมจัดการขยะ วัสดุอุปกรณ์ แบบบันทึกข้อมูล, อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการ ประชุมร้อยละ 90 - ชุตองค์ความรู้การพัฒนานวัตกรรม การจัดการขยะชุมชน
เดือนที่ 9	กิจกรรม - วิเคราะห์ การสรุปผลการวิจัย วัสดุอุปกรณ์ อุปกรณ์สำนักงาน และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	รายงานการวิจัย

16) งบประมาณของโครงการวิจัย

รายการ	งบประมาณ จำนวนเงิน (บาท)
1. หมวดค่าตอบแทน (ค่าตอบแทนผู้วิจัย)	
1.1 ค่าตอบแทนผู้วิจัย	10,000 บาท
2. หมวดค่าจ้าง (ผู้ช่วยวิจัยและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ให้ระบุจำนวนอัตรา คุณวุฒิ และคิด อัตราค่าจ้างตามที่กำหนด)	
2.1 ผู้ช่วยวิจัย คุณวุฒิปริญญาโท 1 คน (4,500 บาท X 1 เดือน) ภารกิจรับผิดชอบ (ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 20 ชม./สัปดาห์) ดังนี้ - สืบค้นหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการ ดำเนินการวิจัย - จัดพิมพ์รายงานวิจัยตามแผนการดำเนินงานของหัวหน้าโครงการฯ - จัดเตรียมเอกสารเพื่อการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ และการจัด สันทนาการกลุ่ม	4,500 บาท
3. หมวดค่าวัสดุ	
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	10,000 บาท
3.2 ค่าวัสดุอุปกรณ์และวัสดุคอมพิวเตอร์	12,000 บาท
3.3 ค่าหนังสือ ตำรา	5,000 บาท
3.4 ค่าวัสดุอุปกรณ์การพัฒนานวัตกรรม	40,000 บาท
3.5 ค่าวัสดุอุปกรณ์การถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชน	17,700 บาท
4. ค่าเดินทางระหว่างปฏิบัติการในโครงการ	
4.1 ค่าพาหนะ/ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	10,000 บาท
4.2 ค่าเบี้ยเลี้ยงการจัดเก็บข้อมูล (240 บาท X 4 คน X 10 วัน)	9,600 บาท

รายการ	งบประมาณ จำนวนเงิน (บาท)
5. ค่าจัดหาข้อมูล และค่าทำรายงาน	
5.1 ค่าถ่ายเอกสาร	2,000 บาท
5.2 ค่าจัดทำรายงานวิจัย	4,000 บาท
6. หมวดค่าใช้สอย	
6.1 ค่าจัดประชุมสนทนากลุ่ม	16,500 บาท
6.2 ค่าขอหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (3,000 บาท)	3,000 บาท
6.3 ค่าเผยแพร่ผลงานวิจัย	6,000 บาท
6.4 ค่าแปลภาษาอังกฤษ	4,000 บาท
รวม (บาท)	154,300 บาท

17) ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

17.1 ด้านวิชาการได้องค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการขยะของชุมชน

17.2 ด้านสิ่งแวดล้อมสามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนตลอดจนสุขอนามัยของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายการวิจัย

(ลงนาม).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ ดาราเรือง)

วันที่ เดือน.....พ.ศ.

(ลงนาม).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ ดาราเรือง)

วันที่ เดือน.....พ.ศ.

เป้าหมาย ผลผลิต ตัวชี้วัด และผลการดำเนินงานโครงการวิจัย

[illegible]

[illegible]